

TFA2015.222

Familieret 1.2. - 1.4. - 14.1. - 14.3. - 14.4. - 14.6 - 14.9 - 2

Hvilken formueordning ønsker danskerne?

- En gennemgang af statistik og undersøgelser

- ♦ *Anvendelsen af statistik og undersøgelser er ikke uproblematisk, når man forsøger at finde ud af, hvad den danske befolkning ønsker sig af regler for ægtefællers økonomiske forhold. Med afsæt i undersøgelserne og de statistiske oplysninger, som er gengivet i Retsvirkningslovsudvalgets betænkning nr. 1552, kommenteres udvalgets forslag til ny formueordning, ligesom det kritiseres, at der ikke foreslås øget aftalefrihed vedrørende pensioners deling.*

Af advokat (L) Ulrik Grønborg og advokatfuldmægtig Kristian Ravn-Petersen

1. Artiklens opbygning

Nærværende artikel vedrører betænkningens kapitel 4 »Statistik og Undersøgelser«. I artiklen vurderes overordnet set, hvad de i kapitlet citerede undersøgelser dokumenterer – og særligt, hvad de ikke dokumenterer.

I afsnit 2 kommenteres den undersøgelse af befolkningens holdning, som Justitsministeriets Forskningskontor foretog på vegne af udvalget i 2011, herunder hvorvidt undersøgelsens spørgsmål og svarmuligheder kunne og burde have været formuleret bedre.

I afsnit 3 kommenteres udvalgets undersøgelse af de ægtepagter, der blev oprettet ved Tinglysningsretten i marts 2010. Dette sammenholdes med en undersøgelse, som vi selv har foretaget af henvendelser fra 1.536 par, der ønskede at oprette en ægtepagt; kun ganske få af disse par ønskede aftrapningssæreje i deres ægtepagter. Dette er særlig relevant i denne forbindelse, fordi aftrapningssæreje har mange lighedspunkter med den model for »trinvis ligheddeling«, som udvalgets flertal i lovudkastets § 45 foreslår som ny legal formueordning.

Danske FAMILIEadvokater lavede i 2010 en befolkningsundersøgelse blandt ugifte samlevende og ægtefæller. Undersøgelsens spørgsmål analyseres i afsnit 4, og det begrundes, hvorfor undersøgelsens resultater hverken kan bruges som argument for eller imod nogen af udvalgenes forslag til ny formueordning.

I afsnit 5 omtales betænkningens statistiske oplysninger om pensionsformuerne i Danmark samt en fælles anmodning fra Danske Advokater, Advokatsamfundet og Danske FAMILIEadvokater til Justitsministeriet om ændring af udvalgets kommissorium, således at udvalget kunne få lov til at overveje at give adgang til deling af privattegnede livrenter via ægtepagt.

Artiklens konklusion er i afsnit 6.

2. Justitsministeriets omnibusundersøgelse fra 2011

Til brug for udvalgets arbejde foretog Justitsministeriet i foråret 2011 en undersøgelse af den danske befolkningens holdning til deling af ægtefællers formue ved separation og skilsmisse.

2.1 Undersøgelsesmetoden

Det fremgår, at undersøgelsesmetoden var en såkaldt omnibusundersøgelse.⁽¹⁾ *Omnibus* er betegnelsen for markedsanalyser, som man ikke er alene om. Man »springer på bussen undervejs«, dvs. de stillede spørgsmål om familieret indgik i en samling af stillede spørgsmål vedrørende andre emner. Typisk er der tale om analyser til belysning af ret simple forhold som vilkår, adfærd og kendskabsundersøgelser.⁽²⁾

Ulempen ved at anvende en omnibus-undersøgelse til at belyse et emne som formuedeling er, at undersøgelsesmetodens kortfattede form ikke er egnet til afdækning af holdninger til et så komplekst emne som familieformueret:

»Fordelen er lav pris og hurtig rapportering, ulempen er at intervieweren springer mellem mange forskellige emner og at interviewet går meget hurtigt. Der er ikke tid til at tænke dybere over svaret eller i det hele taget gå dybere i noget som helst.«⁽³⁾

Når folk bliver bedt om at tage hurtig stilling til et komplekst emne på et uinformeret grundlag, kan man ikke forvente at få et velovervejet svar retur. Der vil derfor være risiko for, at nogle respondenter »opfinder et svar til lejligheden«, baseret på for få informationer.

2.2 Uklare spørgsmål

Ud over det problematiske i valget af undersøgelsesmetode er det et problem, at visse af de spørgsmål, man stillede respondenterne, gav mulighed for misforståelse. Tilsvarende var nogle af de opstillede svarmuligheder tvetydige. I sidste ende kan dette samlet have medført, at undersøgelsens konklusioner kan drages i tvivl.

Spørgsmål 1 skulle belyse danskernes holdning til deling af formue. Spørgsmålet var formuleret således: »Hvordan synes du, den formue, der er i et ægteskab, skal deles, hvis ægtefællerne bliver skilt?« Der var fem svarkategorier hertil.⁽⁴⁾

Det er vores opfattelse, at begrebet »den formue, der er i et ægteskab« er upræcist og kan forvirre respondenterne. Blev det forstået som summen af de to ægtefællers positive nettobodele, eller blev det snarere opfattet som den formue, ægtefællerne har skabt sammen i deres ægteskab?

Udvalget spurgte utvivlsomt til, om der skulle være delepligt for positive nettobodele. Hvis enkelte eller flere af respondenterne imidlertid ukorrekt antog, at spørgsmålet drejede sig om formue, der er skabt i fællesskab under ægteskabet, har de i virkeligheden ikke udtrykt deres holdning til, hvorvidt formue, som er *indbragt* i ægteskabet af den ene part, skal deles, hvis ægtefællerne bliver skilt.

2.3 Tvetydige svarmuligheder

Formuleringen af svarene råder ikke bod på spørgsmål 1's vage formulering:

Svarmulighed nr. 1 til ovenstående lyder således:

»Alt, hvad ægtefællerne ejer, deles lige mellem dem.«⁽⁵⁾

Begrebet »bodel« er et fagudtryk, og det er forståeligt, at man ikke har ønsket at anvende fagudtryk. Men ved at undlade at specificere, at der med spørgsmålet mentes, »alt, hvad ægtefællerne

ejer *hver for sig*, deles lige mellem dem«, risikerer man, at respondenterne har opfattet det som, at de har svaret, at »alt, hvad ægtefællerne ejer *sammen*, deles lige mellem dem«.

Når man har fælleseje, ejer man imidlertid ikke nødvendigvis noget sammen. Hver part råder over egen bodel. Derimod skal man naturligvis dele ejendele, man ejer i lige sameje. Dette er et grundprincip, som gælder uanset om man er gift, ugift eller blot forretningspartnere.

En del af de 57 % af de respondenter, der har valgt svarmulighed 1 til dette spørgsmål, har med andre ord næppe svaret på, om vedkommende ønsker fælleseje som formueordning. Man har formodentligt snarere tilkendegivet, at aktiver i lige sameje bør deles ligeligt mellem ejerne.

2.4 Modstridende besvarelser

At undersøgelsesmetoden, spørgsmål og svarmuligheder ikke har været egnede til at give et retvisende billede af danskernes ønsker til en formueordning, underbygges andetsteds i samme undersøgelse.

Da respondenterne senere i Justitsministeriets undersøgelse blev stillet et mere konkret spørgsmål, nemlig »hvordan de synes, det, en ægtefælle har modtaget i arv eller gave fra f.eks. sine forældre, skal deles, hvis ægtefællerne bliver skilt?«(6), svarede langt færre, at denne del af formuen skulle deles. Det fremgår således, at under halvdelen af de 57 %, der i første omgang valgte svarmulighed 1, dvs. at alt skulle deles lige ved skilsmisse, mente, at arv og modtagne gaver skulle deles lige, da de efterfølgende blev spurgt herom.

Disse indbyrdes modstridende svar illustrerer, at respondenternes holdning tilsyneladende ændrede sig, alt efter hvor præcist man spurgte dem.

3. Hvor mange ønsker trinvis lighed i deres ægtepagter?

»Trinvis lighedings-modellen«, som flertallets forslag benævnes i betænkningen, svarer til principperne i det, man efter de nugældende regler kan aftale som »aftrapningssæreje«. Ideen med, at fællesejet indføres trapevis, har således siden 1990 kunne aftales i ægtepagt som en kombination af brøkdelsæreje og tidsbegrænset særeje.

3.1 Ægtepagter tinglyst i marts 2010

Det fremgår af betænkningen, at det samlede udvalg ønsker regler, som vil passe til de fleste ægteskaber:

»Der må (...) lægges vægt på, at de legale regler så vidt muligt bør være i overensstemmelse med de ønsker, som et typisk ægtepar ville have, hvis de havde overvejet spørgsmålet.«(7)

Udvalget gennemgår i betænkningens kapitel 4(8) en undersøgelse af de 731 ægtepagter, der blev tinglyst i marts måned 2010. Undersøgelsen er foranlediget af udvalget selv og er foretaget til brug for udvalgets vurdering af behovet for særejeordninger.

Undersøgelsens resultater giver et sjældent indblik i, hvad danske ægtefæller rent faktisk aftaler i deres ægtepagter, og mange af resultaterne gengives i betænkningens kapitel 4. Et i denne sammenhæng interessant resultat gennemgås dog ikke i selve betænkningens tekst, men må søges i bilagene bagest i betænkningen.

Af betænkningens bilag 1(9) fremgår det, at man i kun 3 % af de gennemgåede 731 ægtepagter fandt et ønske om tidsbegrænsning af særejet. I tabel 7.1. er disse ønskers ordlyd alle gengivet. Det fremgår dels, at ønskerne er meget forskelligartede, dels at ingen af ønskerne svarer til flertallets forslag om aftrapning med 1/8 årligt.

Undersøgelsens grundighed til trods giver den ikke sikkerhed for, at alle oprettere var bevidste om, at de kunne vælge aftrapning. De kan jo have oprettet ægtepagten uden at have hørt om muligheden for aftrapning.

Det giver en mulig fejlkilde i den ellers udmærkede undersøgelse. Hvor mange ville vælge en trappemodel i deres ægtepagt, hvis man kunne lægge til grund, at de alle var blevet gjort opmærksomme på, at der var mulighed herfor?

3.2 Ægtepagts-henvendelser fra 2008-2014

Med henblik på besvarelsen af spørgsmålet om, hvor mange der ville vælge trinvis lighed, hvis de havde overvejet spørgsmålet, har vi gennemgået 1.536 henvendelser til vort kontor om oprettelse af ægtepagter. Henvendelserne stammede fra hele landet og blev foretaget i perioden 17.07.2008-24.02.2014. Samtlige henvendelser var baseret på et særligt onlinespørgeskema, hvor personer, der ønskede at oprette en ægtepagt, havde mulighed for detaljeret at meddele deres ønsker ved at besvare en række spørgsmål. 9. Betænkning nr. 1552, bilag 1, tabel 7, s. 569.

Personerne blev stillet alle relevante spørgsmål om særejets omfang og type, men også om hvorvidt de ønskede, at særejet skulle tidsbegrænses eller gradvist aftrappes.

De undersøgte henvendelser er ikke et repræsentativt udsnit af alle oprettede ægtepagter. Spørgeskemaets styrke som undersøgelsesgrundlag er, at det sikrede, at spørgsmålet om, hvorvidt der ønskes aftrapning, blev stillet til alle og på samme måde hver gang.

En lignende undersøgelse af onlinehenvendelser vedrørende testamenter, er foretaget og beskrevet i Tfa 2014.168 »Testamentsmønstre« af *Ulrik Grønberg*, hvor også undersøgelsesmetodens indhold, styrker og svagheder er nærmere beskrevet.

Til brug for undersøgelsen er som nævnt gennemgået 1.536 henvendelser om oprettelse af ægtepagter. Af disse var der 30, der ønskede aftrapningssæreje, dvs. brøkdelsæreje kombineret med tidsbegrænsning. Dette svarer til 1,95 % af henvendelserne.

En nærmere gennemgang disse 30 kommende ægtepars ønsker til aftrapningens udformning viser, at der var forskel mellem, hvad folk anså for 1) en passende aftrapningsprocent og 2) et passende starttidspunkt for aftrapningen af særejet. Eksempelvis var der nogle, der ønskede at starte aftrapningen pr. 1. januar, når de havde været gift i et år (eksempel: Vielse pr. 2.8.2013 – aftrapning ønskedes fra 1.1.2015).

En mere nøje beskrivelse af de 30 pars ønsker er anført nedenfor. Baseret på de foreliggende tal er aftrapningssæreje ikke et ukendt ønske i praksis, men det forekommer temmelig sjældent. Dertil kommer, at de par, der ønsker aftrapningssæreje, har vidt forskellige syn på, hvad der er en rimelig årlig aftrapningsprocent, og hvornår særejeaftrapningen skal påbegyndes.

Ønsket aftrapningsprocent årligt	Starttidspunkt	Antal par
0,5 %	fra førstkomende 1.1. efter 1 års ægteskab	1
1 %	straks pr. vielsesdagen	1
2 %	efter 1 års ægteskab - derefter højere årlig aftrapningsprocent	1
3 %	fra førstkomende 1.1. efter 1 års ægteskab	1
5 %	straks pr. vielsesdagen	1
5 %	efter 1 års ægteskab	3
5 %	fra førstkomende 1.1. efter 1 års ægteskab	1
5 %	fra førstkomende 1.1. efter 2 års ægteskab	1
5 %	beregnet fra 3 år før vielsen (fra samlivets indledning)	1
6,67 %	efter 1 års ægteskab	1
10 %	efter 1 års ægteskab	9
10 %	fra førstkomende 1.1. efter 1 års ægteskab	2
10 %	fra førstkomende 1.1. efter 5 års ægteskab	1
10 %	efter 6 års ægteskab	2
10 %	efter 10 års ægteskab	1
15 %	efter 1 års ægteskab	1
33 %	efter 1 års ægteskab	1
»45.000 kroner årligt«	fra førstkomende 1.1. efter 1 års ægteskab	1

4. »Indbragte værdier-modellen«

Et af de to mindretals forslag til en ny formueordning indebærer, at hver ægtefælle ved separation og skilsmisse kan forlodsudtage et beløb svarende til værdien ved ægteskabets indgåelse. Al opsparing og værdistigning under ægteskabet skal ligedeles, uanset ægteskabets varighed, og herunder uanset om ægteskabet har varet i 7 år.

4.1 Danske FAMILIEadvokaters undersøgelse

Dele af Danske FAMILIEadvokaters befolkningsundersøgelse fra 2012 er gengivet i betænkningens kapitel 4 og synes umiddelbart at støtte dette mindretals forslag. Af svarene fremgår det, at 68 % af de adspurgte ikke mente, at den formue, den ene part havde, inden parterne fandt sammen, skulle medregnes i den øvrige samlede formueopgørelse, hvis parret gik fra hinanden.(10)

Endvidere fremgår det af denne undersøgelse, at 60 % ikke mente, at arv skulle medregnes i den øvrige samlede formueopgørelse, hvis et par gik fra hinanden. Altså et klart flertal, der støttede principperne i mindretallets »indbragte værdier-model«.

Undersøgelsens spørgsmål var imidlertid også i denne undersøgelse uheldigt formulerede. Man spurgte til, hvorledes den ene *part* i et *forhold* skulle stilles, hvis parterne gik fra hinanden. Dette dækkede sprogligt over såvel gifte som ugifte par. Svarene på de stillede spørgsmål vedrørte ikke med sikkerhed *ægtefællers* stilling ved separation/skilsmisse.

Respondenterne kan med andre ord lige så vel have udtrykt deres holdning til, hvad der skal deles, når ugifte par ophæver deres samliv, som hvad ægtefæller skal dele ved ægteskabets ophør.

Denne grundlæggende fejl afhjælpes ikke ved at inddele svarene efter respondentens civilstand.(11) En gift respondent kan udmærket have opfattet det således, at han/hun svarede på, hvorledes ugifte pars formuer skulle deles, hvis parret gik fra hinanden.

4.2 Den legale formueordning i andre lande

At »Indbragte værdier-modellen« kendes i størsteparten af de øvrige europæiske lande (med visse variationer fra land til land), er gennemgået i en anden artikel i dette særnummer.(12)

Løfter man blikket og ser på formueordningerne på *globalt* plan, fremgår det, at principperne bag »indbragte værdier-modellen« er den mest udbredte formueordning i verden. Der er dog landene imellem visse individuelle juridiske forskelle.

Den tyske *Dr. Rembert Süß* foretog i 2005 en gennemgang og kategorisering af verdens formueordninger.(13)

Formueordningerne blev indført på forskellige tidspunkter og i vidt forskellige kulturer. Den mest udbredte legale formueordning var ifølge undersøgelsen »Community of acquisitions«, dvs. deling af de værdier, der er erhvervet efter vielsen. Den næstmest udbredt formueordning i verden var »Separation of property«, dvs. rent særeje om samtlige aktiver og passiver, ikke blot indbragte værdier.

Stort set alle europæiske lande havde ifølge undersøgelsen »Community of acquisitions« som legal formueordning. Blandt ikke-europæiske stater med variationer af »Community of acquisitions-modellen« findes blandt andet så forskelligartede lande som Brasilien, Mexico, Rusland, Peru, Thailand, Vietnam, Kina samt adskillige amerikanske stater.

Ingen lande havde ifølge undersøgelsen aftrapningssæreje som legal formueordning.

5. The elephant in the room

»Elephant in the room: an obvious major problem or issue that people avoid discussing or acknowledging.« (14) Pensionsdelingsreglerne, som blev indført pr. 1.1.2007, er Retsvirkningslovsudvalgets »elefant i lokalet«. Det ømme punkt

er mere specifikt det faktum, at ægtefæller ikke via ægtepagt selv kan aftale den ordning, de ønsker, når det drejer sig om pensionsdeling. Ægtefæller kan således aftale deling af ratepensioner, kapitalpensioner, aldersopsparing (og andre former for alderdomsopsparing i form af fast ejendom m.v.), men ikke deling af deres *livsvarige* pensioner.

5.1 Danskernes pensionsformuer

I betænkningens kapitel 4 er der i afsnit 2.3.2 en række statistiske oplysninger vedrørende pensionsformuernes størrelse og fordeling blandt mænd og kvinder.

Af afsnittets figur 12(15) fremgår det, at da reglerne blev indført i 2007, var ratepensioner det pensionsopsparingsprodukt, hvor pensionsindskuddene samlet set var størst.

I 2010 indførte man imidlertid politisk et loft over, hvor meget man måtte spare op på ratepensioner, hvis man ville bevare fradragsretten. Indbetalingsloftet på 100.000 kr. blev nedsat til 50.000 kr. i 2012. Der henvises i Retsvirkningslovsudvalgets betænkning til et notat udarbejdet af Skatteministeriet,(16) hvori det konstateres:

»Den yderligere nedsættelse af loftet over indbetalinger til ratepensioner i 2012 til 50.000 kr. har i høj grad betydet en øget opsparing i livsvarig alderspension. Derfor blev 2012 også året, hvor livsvarig alderspension igen blev det pensionsprodukt, der havde de største pensionsindskud.«(17)

Status i 2015 er således, at selvom man som ægtefæller anser opsparing til alderdommen som et fælles projekt, kan man ikke via ægtepagt aftale deling af opsparing via livrenter. Dette skal sammenholdes med, at livrenter er den mest udbredte pensionsform i dag.

5.2 Udvalgets kommissorium

Justitsministeriet indledte udvalgets kommissorium med at konstatere, at de gældende regler var fra 1925, og at der er sket en betydelig ændring i familiemønstrene siden da.(18)

Af udvalgets kommissorium fremgår også, at Justitsministeriet ønskede, at ekspertudvalget skulle »foretage en samlet gennemgang af reglerne om ægtefællers formueforhold og overveje, om reglerne bør ændres«.(19)

Justitsministeriet indskrænkede dog dette ved at tilføje: »Udvalget skal i den forbindelse gennemgå og overveje reglerne om ægtefællers formueforhold i retsvirkningsloven, idet lovens regler om pensioners behandling ved skifte dog ikke skal inddrages i udvalgets overvejelser.«(20)

Denne sidste sætning har udvalget respekteret til fulde. Hverken udvalgets flertals forslag eller de to mindretalsforslag indebærer nogen ændringer af de siden 2007 gældende regler, hvor pensioner praktisk taget ophørte med at blive delt ved separation/skilsmisse. At forslagene dog meget vel kan få en afsmittende effekt uddybes i en anden artikel i dette særnummer.(21)

At visse af udvalgets medlemmer var forbeholdne over for den gældende retstilstand på området fornemmes dog i betænkningen. Udvalgsmedlem, forhenværende landsdommer Svend Danielsen anfører i sin mindretalsudtalelse: »Med pensionsreglerne, som er overført uændret i udvalgets lovudkast, toges et stort skridt væk fra ligedelingen«.(22)

5.3 Advokaternes anmodning om et tillægskommissorium

Ægtefæller, der ønsker at aftale deling af samtlige deres pensioner, også livsvarige pensioner, er en problemstilling, som ofte mødes i praksis blandt advokater.

Dette fremgår af en fælles henvendelse, som Danske Advokater og Danske Familieadvokater d. 19. januar 2011 skrev til

Justitsministeriet. I henvendelsen anmodede man om, at der blev lavet et tillægskommissorium for udvalget.(23)

Det var advokaternes erfaring, at »mange ægtefæller oplever det som urimeligt og uhensigtsmæssigt, at den gældende lovgivning ikke giver mulighed for, at ægtefæller ved ægtepagt kan aftale, at værdien af privattegnede livrenter skal indgå i delingen af fællesboet i forbindelse med skilsmisse.(...) Da livrenter ikke deles, kan der opstå en form for »skjult særeje«, som man ikke kan aftale deling af ved skilsmisse, selv om parterne ønsker det«.

På denne baggrund foreslog advokaterne, at udvalget skulle gives mulighed for at overveje en udvidelse af aftalefriheden, idet man i skrivelsen anførte, at »Hensynet til ægtefællernes fælles ønske om deling af et formuegode i form af en privattegnede livrente bør veje meget tungt, og der ses ikke at være andre hensyn, der kan begrunde det gældende forbud«.

Advokatsamfundet skrev den 28.2.2011 til Justitsministeriet, at man støttede dette forslag om et tillægskommissorium.

Justitsministeriets lovafdeling skrev tilbage d. 10.6.2011. I svaret konstaterede ministeriet blandt andet, at reglerne om deling af ægtefællers pensionsrettigheder var ændret for få år siden efter et grundigt udvalgsarbejde, og at privattegnede livrenter efter Justitsministeriets opfattelse ikke kan behandles isoleret i forhold til øvrige pensionsrettigheder. Svaret blev afsluttet med:

»Det er således Justitsministeriets opfattelse, at det på nuværende tidspunkt hverken er hensigtsmæssigt eller nødvendigt at genåbne overvejelserne vedrørende retsvirkningslovens regler om deling af pensionsrettigheder«.

Siden 2011, hvor brevvekslingen mellem advokaterne og ministeriet fandt sted, er der sket en betydelig stigning i formuerne, der er opsparet på livrenter. Allerede i 2012 blev lidt over halvdelen af den samlede pensionsopsparing således indbetalt på livsvarige alderspensionsordninger.(24)

6. Afrunding og konklusion

Udvalget har som citeret i afsnit 3.1 lagt vægt på, at de legale regler så vidt muligt bør være i overensstemmelse med de ønsker, som et typisk ægtepar ville have, hvis de havde overvejet spørgsmålet.

Spørgsmål om formueordning er imidlertid et komplekst emne, og ikke alle personer kan forventes på forhånd at have en klar, velovervejet mening herom. Som beskrevet i afsnit 2, er det vores opfattelse, at Justitsministeriets omnibus-undersøgelse fra 2011 ikke giver mulighed for at konkludere noget entydigt om danskernes reelle holdning til formuedeling ved skilsmisse. De stillede spørgsmål var uheldige, svarmulighederne var forvirrende, og selve

undersøgelserformen lagde op til umiddelbar respons, snarere end velgennemtænkte svar.

6.1 Trinvis lighedeling

Såvel udvalgets undersøgelse af ægtepagter som vores undersøgelse viser, at »aftrapningssæreje« som begreb ikke er et ukendt ønske i praksis. Ønsker om aftrapningssæreje forekommer dog sjældent – 2-3 % af alle ægtepagter, alt efter hvilken undersøgelse der lægges til grund. Der er med andre ord ml. 97 og 98 % af nuværende ægtepagter, der ikke indeholder en bestemmelse om aftrapning.

Undersøgelserne kan i sagens natur ikke afgøre, hvorvidt en ordning om aftrapningssæreje er hensigtsmæssig for ægtefæller generelt.(25) Det ændrer ikke på, at det forekommer betænkeligt at indføre en ny legal formueordning, som ingen eller kun meget få selv ville vælge – og som heller ikke anvendes i andre lande i verden som legal formueordning.

6.2 Indbragte værdier-modellen

For så vidt angår den foreslåede »indbragte værdier-model « viser en opgørelse, at principperne bag modellen er velkendte globalt set – »community of acquisitions « er den mest udbredte legale formueordning i verden. Danskernes holdning hertil kendes imidlertid ikke. Danske FAMILIEadvokaters befolkningsundersøgelser tvetydige spørgsmål indebar, at resultaterne af undersøgelsen hverken kan bruges som argument for eller imod »indbragte værdier-modellen «.

Tanken bag Danske FAMILIEadvokaters befolkningsundersøgelse, herunder undersøgelsesformen og spørgsmålenes grad af detaljering, er dog ganske udmærket trods ovenstående kritikpunkter. Såfremt undersøgelsen blev gennemført på ny, og man denne gang udskifter ordet *parforhold* med *ægteskab*, kunne man få et egentligt indblik i, hvad danskerne anser for en rimelig formueordning blandt ægtefæller.

6.3 Pensioners deling

Tilbage står, at ingen af udvalgets tre forslag inddrager pensioners deling ved skilsmisse. Næppe fordi udvalget ikke ønskede at overveje dette væsentlige emne, men fordi udvalget i dets kommissorium fik forbud mod at inddrage emnet i overvejelserne. Dette til trods for, at tre advokatforeninger påpegede, at der var et praktisk behov herfor. Uanset hvad den fremtidige formueordning i Danmark ender med at blive, vil pensionsopsparingerne være omfattet af nogle helt andre regler – som en »elefant i lokalet«, som ingen ville nævne, da reglerne skulle udfærdiges.

-
- (1) Betænkning nr 1552, kap. 4, afsnit 4.1., s. 207.
- (2) Kilde: www.berg-marketing.dk/omnibus.htm.
- (3) Kilde: www.berg-marketing.dk/omnibus.htm.
- (4) Betænkning nr. 1552, kap. 4, afsnit 4.2., s. 208.
- (5) Betænkning nr. 1552, kap. 4, afsnit 4.2., s. 208.
- (6) Betænkning nr. 1552, kap. 4, afsnit 4.2., tabel 13, s. 210.
- (7) Betænkning nr. 1552, kap. 5, afsnit 4.4.4., s. 265.
- (8) Betænkning nr. 1552, kap. 4, afsnit 3, s. 202.
- (9) Betænkning nr. 1552, bilag 1, tabel 7, s. 569.
- (10) Betænkning nr. 1552, kap. 4, afsnit 5, s. 221.
- (11) Betænkning nr. 1552, bilag 3, tabel 11, s. 612.
- (12) Se artiklen af *Sys Rovsing, Johan Hartmann Stæger og Maryla Wroblewski*.
- (13) Dr. *Rembert Süss*, Notarius International 2005 – World map of Matrimonial Property Regimes, www.tiny.cc/registre.
- (14) Merriam-Webster's Dictionary.
- (15) Betænkning nr. 1552, kap. 4, afsnit 2.3.2., s. 196.
- (16) Betænkning nr. 1552, kap. 4, note 60, s. 195.
- (17) Skatteministeriet, www.skm.dk, Publiceret notat af 11.12.2013 om Pensionsindskud 1998-2012.
- (18) Betænkning nr. 1552, kapitel 1, afsnit 1, s. 146.
- (19) Betænkning nr. 1552, kapitel 1, afsnit 1, s. 146.
- (20) Betænkning nr. 1552, kapitel 1, afsnit 1, s. 146.
- (21) Se artiklen af *Gitte Meldgaard Abrahamsen*.
- (22) Betænkning nr. 1552, kap. 5, afsnit 4.4.3.3.2., s. 258.
- (23) Korrespondancen mellem foreningerne og Justitsministeriet kan ses på www.tiny.cc/advokater.
- (24) Skatteministeriet, www.skm.dk, Publiceret notat af 11.12.2013 om Pensionsindskud 1998-2012.
- (25) Betænkning nr. 1552, kap. 5, afsnit 4.4.6.1, s. 269.